

**TEZY DO EGZAMINU DOKTORSKIEGO Z KULTUROZNAWSTWA,
JAKO DYSZYPLINY PODSTAWOWEJ
(wraz z literaturą)**

I. Historia kultury

1. Kultura antyczna w świecie współczesnym.
2. Wpływ chrześcijaństwa na rozwój kultury europejskiej.
3. Rewolucje nowożytnej Europy i ich konsekwencje kulturowe.

II. Filozofia i teoria kultury oraz religii

4. Kultura w ujęciu wybranych filozofów (m.in. G. Vico, J.J. Rousseau, I. Kant, F. Schiller, J. Herder, W. Windelband, H. Rickert, E. Cassirer, E. Panofsky, E. Gombrich, F. Nietzsche, G. Simmel, W. Dilthey, E. Husserl, R. Ingarden, H-G. Gadamer, P. Ricoeur, R. Girard, E. Levinas, M. Henry).
5. Filozofie i teorie kultury oraz związane z nimi metody badania kultury (psychoanaliza, fenomenologia, formalizm rosyjski i amerykański, hermeneutyka, strukturalizm i poststrukturalizm, szkoła frankfurcka, semiotyka, dekonstrukcja, feminizm, pragmatyzm, historyzm, badania kulturowe (cultural turn)).
6. Badania nad religią: główne nurty i koncepcje badań religiológicznych.
7. Kultura popularna – główne kierunki i koncepcje oraz badania najnowsze.

III. Kultura współczesnej Europy, w tym kultura polska

8. Wielokulturowość we współczesnej Europie – teoria i praktyka.
9. Główne problemy etniczne Europy Środkowo-Wschodniej w XIX-XXI w.
10. Główne cechy polskiej kultury w jej rozwoju historycznym.
11. Związki polskiej kultury z innymi kulturami.

IV. Metodologia kulturoznawstwa – typy badań, szkoły, kierunki.

Oprócz zawartych w punkcie 5 i 6 zagadnień metodologicznych wymagana jest znajomość nowych orientacji i właściwych im perspektyw badawczych takich jak: zwrot kulturowy (cultural turn); zwrot interpretacyjny (interpretative turn); zwrot ukierunkowany na działanie (performative turn); zwrot refleksyjny i zwrot literacki

(reflexive turn, literary turn); zwrot postkolonialny (postcolonial turn); zwrot translacyjny
(translational turn); zwrot przestrzenny (spatial turn); zwrot wizualny (iconic turn).

Bibliografia:

- Bogucka M., *Kultura, naród i trwanie; dzieje kultury polskiej od zarania do 1989 roku*, Warszawa 2008.
- Cassirer E., *Logika nauk o kulturze. Pięć studiów*, Kęty 2011.
- Carroll N., *Filozofia sztuki masowej*, Gdańsk 2011.
- Co to jest filozofia kultury?* red. Z. Rosińska, J. Michalik, Warszawa 2006.
- Dzieje Kresów*, pr. zb., Kraków 2006.
- Eliade M., *Sacrum, mit, historia*, Warszawa 1970 (oraz późniejsze wydania).
- Europa państw – Europa narodów: problemy etniczne Europy Środkowo-Wschodniej*, red. G. Babiński, Kraków 1995.
- Gadamer H.G., *Prawda i metoda*, Warszawa 2004 (lub inne wydania).
- Konflikty etniczne: źródła, typy, sposoby rozstrzygnięcia*, red. I. Kabzińska -Stawarz, Warszawa 1996.
- Kłodnicki Z., Rusek H., *Pogranicza etniczne i kulturowe w Polsce*, Wrocław 2003.
- Kłoskowska A., *Kultury narodowe u korzeni*, Warszawa 1996.
- Konersmann R., *Filozofia kultury. Wprowadzenie*, Warszawa 2009.
- Otto R., *Świętość. Elementy racjonalne i irracjonalne w pojęciu bóstwa*, Wrocław 1993 (i inne wydania)
- Obyczaje w Polsce: od średniowiecza do czasów współczesnych*, red. A. Chwalba, Warszawa 2004.
- Panofsky E., *Studia z historii sztuki*, Warszawa 1971 (lub inne wydania).
- Pogranicza etniczne w Europie: harmonia i konflikty*, red. K. Krzysztofek, A. Sadowski, Białystok 2001.
- Porębski A., *Europejskie mniejszości etniczne: geneza i kierunki przemian*, Warszawa-Kraków 1991.
- Rietbergen P., *Europa. Dzieje kultury*, Warszawa 2001 (rozdziały 12-17).
- Ricoeur P., *Egzystencja i hermeneutyka. Rozprawy o metodzie*, Warszawa 1975.
- Ricoeur P., *Symbolika zła*, Warszawa 1986.

Stabryła S., *Zarys kultury starożytnej Grecji Rzymu*, Warszawa 2007 (w szczególności część III: *Tradycja antyczna i świat nowożytny*, s. 213-248).

Uspienski B., *Krzyż i koło. Z historii symboliki chrześcijańskiej*, Gdańsk 2010.

Żyłko B., *Semiotyka kultury*, Gdańsk 2009.

Ponadto:

A) TEORIA i METODOLOGIA KULTUROZNAWSTWA. PRACE PODSTAWOWE:

Bachman-Meddick D., *Cultural turns: nowe kierunki w badaniach o kulturze*, przeł. K. Krzemieniowa, Warszawa 2012.

Herzfeld M., *Antropologia: praktykowanie teorii w kulturze i społeczeństwie*, przeł. M.M. Piechaczek, Kraków 2004 (nowe kierunki i metody w badaniach nad kulturą).

Barth F., *W stronę pełniejszego opisu i głębszej analizy zjawisk kulturowych*, przeł. A. Bereza, w: *Badanie kultury: elementy teorii antropologicznej- kontynuacje*, M. Kepny, M. Nowicka (red.), Warszawa 2004, s. 180-192.

Saukko P., *Metodologie dla studiów kulturowych: podejście integrujące*, przeł. M. Bobako, w: *Metody badań jakościowych. T. 1* / [Międzynarodowy komitet red. Pertti Alasuutari [et al.] ; red. N.K. Denzin, Y. S. Lincoln ; red. nauk. wyd. pol. K. Podemski, Warszawa 2009, s. 487-505.

B) TEORIA i METODOLOGIA KULTUROZNAWSTWA. PRACE UZUPEŁNIAJĄCE:

Bronk A., *Metodologiczny status nauk o religii*, w: *Filozofia religii*, red. S. Janeczek, Lublin 2012, s. 15-37.

Bronk A., *Nauki o religii*, w: *Religia w świecie współczesnym. Zarys problematyki religiolologicznej*, red. H. Zimoń, Lublin 2000, s. 23-52.

Domańska E., *Jakiej metodologii potrzebuje współczesna humanistyka?*, „Teksty Drugie”, 1/2 (121-122), 2010, s. 45-55.

Goodenough W.H., *W poszukiwaniu roboczej teorii kultury*, przeł. M. Szpetulska-Łazarowicz, w: *Badanie kultury: elementy teorii antropologicznej- kontynuacje*, M. Kepny, M. Nowicka (red.), Warszawa 2004, s.100-118.

- Guba E.G., Lincoln Y.S., *Kontrowersje wokół paradygmatów, sprzeczności i wylaniające się zbieżności*, przeł. M. Bobako, w: *Metody badań jakościowych. T. 1* / [Międzynarodowy komitet red. Pertti Alasuutari [et al.] ; red. N.K. Denzin, Y.S. Lincoln; red. nauk. wyd. pol. K. Podemski, Warszawa 2009, s. 281-314.
- Palczyński T., *O nowy paradygmat nauk o kulturze: wokół sporów teoretyczno-metodologicznych*, w: *Tożsamość kulturoznawstwa*, A. Pankowicz, J. Rokicki, P. Plichta (red.), Kraków 2008, s. 45-59.
- Pasek Z., *Kulturoznawstwo a religioznawstwo. W poszukiwaniu metody*, w: *Tożsamość kulturoznawstwa*, A. Pankowicz, J. Rokicki, P. Plichta (red.), Kraków 2008, s. 109-117.
- Pawlik J. J., *Antropologia religii*, w: *Filozofia religii*, red. S. Janeczek, Lublin 2012, s. 39-58.
- Ricoeur P., *Logika hermeneutyczna?* w: „Principia”, t. X-XI, Kraków 1994, s. 41-84.
- Teorie wywrotowe: antologia przekładów*, A. Gajewska (red.), Poznań 2012 (alternatywne koncepcje kultury i metodologii badań nad kulturą (posthumanizm kulturowy; gatunki stowarzyszone; biologiczne i neurologiczne koncepcje kultury; kultura queer (teorie „potworności”; kobietyzm).
- Walczak M., *Między dyscypliną a badaniami interdyscyplinarnymi: uwagi o metodologicznym statusie kulturoznawstwa*, „Roczniki Kulturoznawcze”, t. 1 (2010), s. 7-41.
- Wolska D., *Kulturoznawstwo jako wiedza humanistyczna. Od kulturoznawstwa negatywnego do niewyraźnego*, w: *Perspektywy badań nad kulturą*, R.W. Kluszczyński, A. Zeidler-Janiszewska (red.), Łódź 2008, s. 13-22.

Akademia Ignatianum w Krakowie
WYDZIAŁ FILOZOFICZNY
31-501 Kraków, ul. Kopernika 26
tel. 12 39 99 510, fax 12 39 99 501

DZIEKAN
Wydziału Filozoficznego
Akademii Ignatianum w Krakowie

dr hab. Tomasz Hoza S.J., prof. AIK